

Hankkeen perustelut pääpiirteittäin

LIITE 1 / sivu 1

Yleiskuvaus

Keski-Pohjanmaan ilmeniittikaivoshanke sijoittuu Kokkolan kaupungin sekä Toholammin ja Halsuan kuntien alueille. Hankkeen tarkoituksena on hyödyntää Koivusaarennevan, Kairenevan ja Peränevan ilmeniittimalmioita avolouhintana. Tuotanto voi myöhemmin jatkua maanalaisena louhintana, mikäli se on taloudellisesti kannattavaa. Alueelle rakennetaan myös tuotantoa palvelevat muut toiminnot kuten rikastamo, läjitysalueet, rikastushiekka-allas, tiestöt, sähkölinjat ja vedenottamo sekä vesienkäsittelyjärjestelmät.

Kaivoshanke sijoittuu Venetjoen tekojärven pohjoispuolelle, noin 10 km Halsuan kuntakeskuksesta koilliseen.

Malmin vuosittainen louhintamäärä on noin 1,4 miljoonaa tonnia ja siitä saadaan tuotettua vuosittain 250 000 tonnia ilmeniittirikastetta. Rikastuksessa käytetään magneettierotusta sekä vaahdotusta tavanomaisilla prosessikemikaaleilla.

Rikasteet kuljetetaan satamaan laivattavaksi tai kuljetetaan maitse kotimaisille asiakkaille.

Alueen geologia

Alueelta on paikallistettu viisi ilmeniitti-magneetiittiesiintymää, jotka sijaitsevat noin 7 km pitkässä jaksossa käsittäen esiintymät Koivu, Kaire, Perä, Lylyneva ja Riutta.

Koivusaarennevan gabro on pitkänomainen, 0,5-1 km paksu intruusio, joka voidaan jakaa kolmeen erilliseen vyöhykkeeseen: ala-, keski- ja yläkerrokseen. Pääasiallinen kivilaji kaikissa vyöhykkeissä on gabro tai gabronoriitti ja niissä esiintyviä mineraaleja ovat ilmeniitti, magneetiitti, ilmeneo-magneetiitti ja apatiitti.

Keskikerros käsittää 50-60 m paksun ja 1,5 km pitkän mineralisoituneen kerroksen sisältäen 8-50 % ilmeniittiä, 2-25 % magneetiittiä ja hieman ilmeneo-magneetiittiä. Keskimääräinen ilmeniitin ja magneetiitin välinen suhde on 4:1.

Peränevan esiintymä sijaitsee 2 km lounaaseen Koivusaarennevasta. Esiintymä on pystysuora, laatanomainen kerrostuma, jossa on kolme erillistä mineralisoitunutta yksikköä Peränevan gabrossa. Yksiköiden pituudet vaihtelevat välillä 200-400 metriä ja ne käsittävät sekä hajallaan olevia että massiivisia kerrostumia, jotka ovat paksuudeltaan 10-60 m.

Kairenevan esiintymä sijaitsee noin 5 km lounaaseen Koivusaarennevasta ja on pituudeltaan 300-500 m ulottuen vähintään 300 metrin syvyyteen. Geologialtaan tämä esiintymä on rakenteeltaan ja koostumukseltaan hyvin samantyyppinen kuin Koivusaarenneva.

Geologiset tutkimukset

Esiintymistä on eniten tutkittu Koivua ja Kairea. Koivua on aluksi tutkittu geofysikaalisin lentokonemittauksin, kairauksin ja metallurgisin testein 1970-luvulla Rautaruukki Oy:n toimesta. GTK:n toimesta esiintymää on

tutkittu ja testattu vuosina 1992 ja 1996. Näissä tutkimuksissa löydettiin mm. Kairenevan esiintymä.

Kalvinit Oy hankki Koivun valtauksen vuonna 1997. Kalvinit Oy toteutti vuosina 1998-2000 pilot-mittakaavan metallurgiset testit Koivun alueen malmilla. Malmista suoritettiin 17 000 tonnin koeajo VTT:llä vuonna 2001.

Tehtyjen selvitysten, testien ja malmiarvion pohjalta laadittiin positiivinen kannattavuuslaskelma Kalvinit Oy:n toimesta yhteistyössä eri tahojen kanssa vuonna 2002 Koivun ja Kairen alueille. Alueella suoritettiin lisäksi kairausohjelma vuonna 2003 sekä tehtiin laboratoriomittakaavan mukaisia metallurgisia koeajoja VTT:llä. Koivu -esiintymää kairattiin vielä lisää vuonna 2005. Uudet varantoarviot laadittiin vuonna 2005.

Viimeisimmän kannattavuuslaskelman perustana olevan Koivun esiintymän malmimallinnuksen laati Micon International Ltd.

Hakija on hakemuksessa esittänyt 3D-malmimallinnukset Koivusaarennevan, Kairenevan ja Peränevan malmioista.

Mineraalivarannot

Mineraalivarannon laadinnassa on noudatettu australialaista JORC -standardia, joka on laajimmin tunnettu standardi mineraalivarantojen raportoinnissa. Koivun ja Kairen alueen mineraalivarannot ovat:

LUOKKA	Kohde	Tonnia (Mt)	TiO ₂ (%)	Magnetiitti (%)
osoitettu	Koivu	32,16	7,8	5
	Kaire	6,44	10	9,8
	Yht.:	38,6	8,1	5,8
todennäköinen	Koivu	29,99	6,7	4,5
	Kaire	0,1	7,3	7,3
	Yht.:	30,09	6,7	4,5

Peränevan oletetut mineraalivarannot (cut off 6 %) ovat noin 3 miljoonaa tonnia 9,3 %:n TiO₂-pitoisuudella.

Mineraalivarannoista voidaan todeta vielä, että kokonaisuudessaan mineraalivarannot tutkimusalueella ovat noin 123 miljoonaa tonnia, mistä vähintään 20 miljoonaa tonnia on korkeapitoista (ilmeniittiä yli 20 %) todennäköistä malmia.

Alueiden käyttö

Kaivoksen toimintojen sijoittuminen on esitetty liitteessä olevassa kaivospiiri- ja käyttösuunnitelmaportissa.

Alueelle tulee kuusi avolouhosta, joista Koivusaarennevalle sijoittuu 3, Peränevalle 2 ja Kairenevalle 1. Avolouhosten välittömään läheisyyteen perustetaan kaiken kaikkiaan 4 läjitysalueita B-malmin, maa-ainesten ja sivukivien läjitystä varten. Koivun malmiesiintymien eteläpuolelle rakennetaan rikastamo (laitosrakennukset, toimistot, huolto- ja kunnossapitotilat, piha-alueet), rikastushiekka-allas, laskeutusallas, jako-ajat, pumppaamot, prosessivesiputki sekä pintavalutuskenttä. Lisäksi alueiden välille rakennetaan tarvittavat tieyhteydet.

Alueen toiminnot

Maanpoisto

Tuotanto aloitetaan pintamaan poistolla louhosten kohdalla. Maapeitteiden paksuudet vaihtelevat välillä 1-15 m. Maa-aines on pääosin moreenia, jota voidaan käyttää rakentamiseen ja alueen maisemointiin jälkihoidon yhteydessä.

Louhinta

Hankkeen 10 ensimmäisen toimintavuoden keskimääräinen sivukivi/malmi -suhde on noin 0,83. Koska malmi puhkeaa pintaan, on toiminnan ensimmäisinä vuosina louhittavan sivukiven määrä edellä mainittua suhdelukua pienempi. Tuotannon alkuvaiheessa sivukiveä louhitaan rakentamistarkoitukseen.

Sivukivet

Sivukivi koostuu pääasiassa silikaattimineraaleista. Sivukiveä käytetään hyödyksi esimerkiksi patojen ja teiden rakentamisessa, mutta pääosa siitä varastoidaan kuitenkin läjitysalueille.

Sivukivi sisältää vähäisiä määriä sulfideja tai muita liukenevia metalleja.

Rikastamo

Rikastusprosessi koostuu malmin mekaanisesta käsittelystä, jossa malmi murskataan kahdessa vaiheessa noin 0-30 mm partikkelikokoon. Magneettierotuksella kuivasta murskeesta poistetaan ensin silikaatit ja toisessa vaiheessa myytävä magnetiittituote. Magneettierotuksen jälkeen malmi jauhetaan hienoksi ja lietetään samalla veteen. Spiraalierottimen jälkeen liete johdetaan sulfidivaahdotukseen, jonka tuotteena ovat sulfidit ja edelleen ilmeniittivaahdotukseen, josta saatava tuote sakeutetaan, suodatetaan ja tarvittaessa käsitellään rikkihappoliuotuksessa fosforin ja kalsiumin poistamiseksi. Lopputuote on ilmeniittirikaste.

Rikastushiekka ja rikastushiekka-allas

Rikastushiekka pumpataan rikastamolta rikastushiekka-altaalle noin 1 km pituista putkilinjaa pitkin. Putkilinja asennetaan joko pintaan tai noin 1,5 metrin syvyyteen maan alle.

Rikastushiekka-altaan kapasiteetti on tilavuudeltaan noin 9 miljoonaa kuutiometriä.

Vesien hallinta

Kaivoksen käynnistyessä vesi saadaan Venetjoen tekojärvestä. Pääosa jatkuvasti tarvittavasta käyttövedestä saadaan kierrättämällä rikastushiekka-altaassa ja selkeytysaltaassa kirkastunutta prosessivettä. Kiertoveden määrä on noin 440 kuutiometriä tunnissa, 10 500 kuutiometriä vuorokaudessa ja 3,8 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Rikastushiekkaan sitoutuva kiertovesi korvataan louhosten kuivatusvedellä ja tarvittaessa raakaveden otolla tekojärvestä.

Vesistöön johdettava jätevesimäärä on noin 27 kuutiometriä tunnissa riippuen siitä, miten rikastusprosessi kestää kiertoveden vähittäistä väkevöitymistä ja siitä johtuvaa tasapainon muutosta. Kemikaalien kulutuksen kannalta pyritään mahdollisimman täydelliseen kierrätykseen.

Prosessiveden kierrätystä varten rakennetaan noin 4,5 km pituinen putkilinja (halkaisija 225 mm,

paineluokka 10 baaria), joka upotetaan jäätymisen ehkäisemiseksi maahan. Tekojärvestä otettavaa vettä varten rakennetaan putki noin 100-200 metriä rantaviivasta järvelle.

Sivukivikasojen ympärille kaivetaan ympäröivät ja eristysojat. Eristysojilla ehkäistään ympäristöstä tulevien valumavesien sekoittuminen sivukivialueiden valumavesiin. Eristysojista valumavedet johdetaan edelleen nykyisiin metsäoajiin.

Koivusaarennevan louhoksen sivukivialueiden valumavedet ja louhoksen kuivatusvedet pumpataan rikastamolle. Peränevan louhoksen kuivatusvedet ja sivukivialueelta tulevat valumavedet pumpataan metsäoajaan, jota pitkin ne valuvat noin 2,2 km matkan Hyötysaarennevalle, joka toimii pintavalutuskenttänä. Kuivatusvedet päätyvät pintavalutuksen jälkeen Venetjoen tekojärveen. Kairenevan louhoksen kuivatusvedet ja sivukivialueen valumavedet pumpataan louhoksen koillispuolella olevalle suoalueelle, joka toimii pintavalutuskenttänä. Pintavalutuksen jälkeen vedet laskevat turvetuotantoalueen reunaajia pitkin Venetjokeen.

Tiestö

Turvetuotannon ansiosta alueella on kattava metsätieverkosto. Kulku kaivosalueelle tapahtuu sekä etelä- että pohjoispuolelta. Tulotiet joudutaan parantamaan ja paikoin rakentamaan kokonaan uudelleen kaivostoiminnan liikennettä varten. Kairenevan ja Koivusaarennevan louhosten välille rakennetaan uusi tieyhteys Kairenevan ja Peränevan malmin kuljetuksia varten. Kaivosalueella henkilöliikenne erotetaan kaivosliikenteestä erillisillä liikenneväylillä.

Kaivoksen sulkemisen pääperiaatteet

Kaivostoiminnan päätyttyä rikastushiekka-altaan annetaan kuivua ja kasvittua. Sivukivikasat muotoillaan jo toiminnan aikana maastoon sopiviksi ja kasvien juurtumista edistetään kylvöllä tai muilla sopivilla menetelmillä.

Louhokset täyttyvät vedellä ja niiden turvallisuus varmistetaan väliaikaisilla aidoilla, kunnes veden pinta on riittävän korkealla.

Kaivoshankkeessa rakennettu infrastruktuuri ja tuotantolaitosrakennukset tullaan purkamaan toiminnan päätyttyä, ellei niille löydy myöhempää käyttöä. Varsinkin osa tieverkosta voi jäädä palvelemaan paikallista liikennettä ja metsätaloutta. Purettujen alueiden maanpinta muokataan metsän kasvulle edulliseksi ja alueiden annetaan metsittyä.

Koivusaarennevan osayleiskaavahanke

Osayleiskaavan suunnittelun yhteydessä arvioidaan vaikutuksia yhdessä kaivostoimintaan liittyvien selvitysosioiden kanssa. Arvioitavat vaikutukset koskevat mm. ympäristöä, terveyttä ja elinoloja, taloutta ja elinkeinoja, liikennettä, yhdyskuntarakennetta, virkistyskäyttöä ja muuta maankäyttöä, onnettomuusriskejä sekä vaikutuksia pohjaveteen.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA)

Keski-Pohjanmaan ilmeniittikaivoshankkeen YVA -menettely on käynnistynyt 25.8.2003. Länsi-Suomen ympäristökeskus on antanut 23.10.2009 lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Yhteysviranomaisen lausunnon keskeisiä kohtia:

- rikastushiekka-alueen kolmatta vaihtoehtoa olisi pitänyt selvittää, jotta Venetjärvenneva ja Peuralamminneva jäisivät nykyiseen tilaansa
- on syytä kiinnittää huomiota Venetjoen alapuolisen virtaaman vähentymiseen, mikäli kaivoksen käynnistysvaihe sattuu kuivaan kesäaikaan
- vesistöön päästettävien kaivosvesien sisältämien ravinteiden vaikutusta tekojärven rehevyys- ja happitilanteeseen olisi syytä arvioida tarkemmin
- saukon, liito-oravan, lepakkojen, viitasammakon, korentojen ja jättisukeltajan osalta tulee tehdä tarkempi selvitys alueelta
- suurpetojen osalta tulee selvittää, ettei niiden pesiä jää kaivosalueen rakenteiden alle
- kaivoksen allasrakenteiden aiheuttamat mahdolliset muutokset Venetjoen tekoaltaan riskiarvioon tulee tarkistaa yhdessä patoturvallisuusviranomaisen kanssa

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Kokkolan kaupunki

Kokkolan kaupungilla ei ole asiasta lausuttavaa.

Toholammin kunta

Toholammin kunnalla ei ole huomautettavaa kaivospiirihakemuksesta.

Halsuan kunta

Halsuan kunta ei antanut uutta lausuntoa kaivospiirin perustamiseen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Ely-keskuksen mukaan hakijan tulee antaa tarkempi selvitys luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisista luontodirektiivin VIa -lajeista. Näistä alueella saattaa esiintyä esimerkiksi saukkoja, liito-oravia, lepakkoja, viitasammakkoja, korentoja ja jättsukeltaja. Myös suurpetojen mahdolliset pesäpaikat kaivosalueella tulee selvittää. Selvitykset kannattaa kohdentaa alueisiin, jotka tuhoutuvat tai muuttuvat olennaisesti kaivoshankkeen myötä. Mikäli ko. lajeja alueella esiintyy, tulee lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämis- ja heikentämiskiellosta hakea luonnonsuojelulain 49 §:n mukaista poikkeusta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rikastushiekan sijoituspaikkavaihtoehdot eivät sovellu sijoituspaikoiksi, koska Venetjärvenneva ja Peuralamminneva ovat edustavia luontokohteita. Rikastushiekan sijoittamiseksi tulee selvittää muita mahdollisia vaihtoehtoja, kuten esimerkiksi käytöstä poistettuja turpeenottoalueita tai kaivettuja louhoksia.

Kaivoksen räjäytystöistä ei saa aiheutua luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista häirintää Kotkannevan alueella esiintyville maakotkille ja muille petolinnuille. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan räjäytystyöt tulee sijoittaa ajallisesti maakotkan pesimäkauden (1.2-31.5) ulkopuolelle.

Voimalinjan sijainnista ELY-keskus lausuu näin:

Luontovaikutuksien kannalta parempi vaihtoehto on Toholammin suunnasta pohjoisesta tuleva linja, sillä kaakosta käsin kaivosalueelle suunniteltu voimajohtolinja kulkee lähimmillään 200 - 300 metrin päässä Kotkannevan Natura 2000 -alueesta. Linja kulkisi suojelualueen ja Venetjoen tekojärven välisellä luonnontilaisen kaltaisella suolla rikkoen näin erämaista kokonaisuutta.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Kälviän hirsimetsän yhteismetsä

Mielipiteessä todetaan, että kaivospiirin alueella on ainespuuta 51 356 m³. Vaikutukset ulottuvat myös rajauksen ulkopuolelle mm. vesien johtamisen osalta ojitusalueilta. Kartan mukaan yhteismetsän päätieverkko paikallistien nro 18097 eteläpuolella jää kaivospiirin alueelle. Tien kunnossapito ja lisärakentaminen on tapahtunut yhteismetsän kustannuksella ja suunnitelmissa on merkittäviä kunnostushankkeita. Tieverkostolla on merkitystä metsätalouden sekä osakkaiden vapaa-ajan käytössä. Vesajärven ja Venetjärven rannassa sijaitsevat "kämpät". Lisäksi Venetjärven rannassa on 50 venepaikkaa, joista puolet on vuokrattu ulkopuolisille. (Venetjärvellä tarkoitettaneen Venetjoen tekojärveä, kaivosviranomaisen huomio)

Kaivospiirin rajauksen sisään jäisi mm. Kalliojärven ja Venetjärven rantaa ja kulkuyhteys Vesajärvelle.

Kälviän kunnanhallitus on aikanaan todennut, että kaivostoimintaan liittyvässä osayleiskaavassa nämä ja mahdollinen muukin alue varataan vapaa-ajan rakennustarpeeseen.

Kaivospiirin rajoista johtuen metsästysalueen yhtenäisyys edellä mainitun tien eteläpuolella katkeaa. Metsästyksen tuomat tulot ovat 7 500 € (v. 2009).

Hoitokunnan mielestä em. perustelut tulee huomioida kaivospiiritoimituksessa ja kaivospiirin alueeseen tulee sisällyttää varsinaiseen kaivostoimintaan tarvittavat alueet.

Keski-Pohjanmaan Metsänomistajien liitto

Liitto on metsänomistaja Hannu Junnolan aloitteesta selvittänyt läjitysalueen rajausta. Morsianniemen itäpuolella sijaitsevasta läjitysalueesta saataisiin pienellä rajausmuutoksella järkevämpi. Kulku pienmetsänomistajien palstoille on helpompaa, koska läjitysalue ei sulkisi tällöin luontaisia kulkureittejä.

Suurin vahinko läjitysalueen esitetystä sijainnista koskee Hirsimetsäpalsta -tilaa, mutta myös tiloja Peltola, Korpela, Haapala, Alipelto, Videnoja, Ketola ja Jänisniemi. Läjitysalueen sijainti johtaisi metsätalouden maan pinta-alan vähenemiseen ja siten metsätalouden toimintaedellytysten pirstoutumiseen ja heikentymiseen.

Metsänomistajien liitto esittää kantanaan, että läjitysalueen rajan siirto kokonaan Yhteishirsimetsän puolelle olisi maanomistusolot ja haittavaikutukset huomioiden vähiten vahinkoa aiheuttava rajaus. Liiton mukaan se olisi helposti toteutettavissa rajausta hiukan koilliseen rajaten ja samalla suorakaiteen linjausta pitäjänrajan suuntaiseksi siirtäen.

Liiton mukaan läjitysalueelle varattu alue on liian iso suhteessa kaivostoiminnan ajateltuun tarpeeseen nähden. Mielipiteessä ehdotetaan rajauksen pienentämistä yhdessä Kälviän hirsimetsän yhteismetsän kanssa.

Mielipiteessä todetaan lopuksi, että asiassa tulisi odottaa osayleiskaavan valmistumista ja että Metsänomistajien Liitto yhtyy muilta osin Kälviän hirsimetsän yhteismetsän lausuntoon.

Vapo Oy

Kalvinit Oy:n suunnittelema Kaire-avolouhos ja sivukiven läjitysalue sijoittuvat Kairennevan turvetuotantolohkon nro 7 päälle. Ko. lohko on pinta-alaltaan 61 ha ja turpeen paksuus 1-1,5 m. Tämä vastaa noin 10-15 vuoden tuotantoaikaa. Avolouhos estäisi turpeen noston.

Kaivospiirirajauksen sisään jää myös uuden suunnitteilla olevan turvetuotantoalueen laajennusalueita. Kaivoksen suunniteltu tieyhteys katkaisee uuden alueen tuotantosarkoja ja estää tuotannon ainakin osalta aluetta. Myös muut tieyhteysalueet kulkevat Vapon tuotantoalueiden kautta ja hyödyntävät Vapon nykyistä tiestöä.

Tarkoitus on nostaa Kairennevan turvetuotantoalueelta kaikki hyödynnettävissä oleva turve ympäristö- ja energiaturpeena. Jos kaivostoiminta alkaa ennen turvetuotannon päättymistä, on mahdollista siirtää ja läjittää jäljellä oleva turvemassa kaivosyhtiön kustannuksella Vapo Oy:n osoittamalle alueelle.

Tieyhteys Kairen louhosalueelle halkaisee uuden suunnitteilla olevan tuotantoalueen. Suunniteltua tieyhteyttä muuttamalla ristiriita lienee poistettavissa. Muiden tieyhteyksien osalta Vapo Oy muistuttaa, että ko. tieyhteydet on tehty turvetuotantokuljetuksia ja muuta työmaaliikennettä varten. Niiden käyttö tulee olla

mahdollista niin kauan kuin alueella on turvetuotantoon liittyvää toimintaa.

Hakijan vastine

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Hakija huomauttaa, että ELY-keskuksen esille ottamat asiat (Lsl 49 §:n mukaiset luontodirektiivin liitteen VIa lajeista) tulevat käsitellyiksi ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä. Mainittujen luontodirektiivin liitteen VIa lajien osalta selvityksiä on syytä tarkentaa. Alueella tehtyjen luontoselvitysten perusteella alueella voi vielä olla suppea/suppeita liito-oravalle sopivia elinympäristöjä. Saukon esiintyminen rajoittuu tyypillisesti vesistöjen ympäristöön, talvella erityisesti sulana pysyvien vesistönsien alueelle. Venetjoen tekojärvellä ja ko. vesistöalueella voi esiintyä saukkoja. Suunnittelualueella voi esiintyä myös lepakkoja ja viitasammakkoja. Vastineessaan hakija ei pidä perusteltuna korentojen esiintymisen selvittämistä, koska vaikutusalueella ei ole kirjokikorennon vaatimia pieniä tai keskisuuria jokia eikä alueella esiinny viherkonkorennon vaatimaa ravintokasvia, sahalehteä. Muita direktiivin liitteen mukaisia korentoja ei alueella levinneisyystietojen perusteella esiinny. Suurpetojen pesäpaikkojen selvitys muutoin kuin tiedossa olevien pesien osalta ei ole perusteltua, koska nykytiedon perusteella niiden pesäpaikat eivät ole pysyviä, toteaa hakija vastineessaan. Sukeltajien esiintymistä on hakijan mukaan hankala varmistaa pienimmiltäkin vesialueilta.

Hakijan vastineessa todetaan molempien rikastushiekka-aldaiden sijoituspaikat sopiviksi seuraavin perustein:

- a) Venetjärvennevan ja Peuralamminnevan geologiset tekijät, eli niitä rajaavat moreenimaat, soiden paksu turve sekä turpeen alla oleva tiivis pohjamaa (moreeni, siltti) ovat otollisia tekijöitä alaiden sijoitukselle.
- b) Käytöstä poistetut turvetuotantoalueet eivät ole edullisia rikastushiekan sijoituspaikkoja, koska alueilta on poistettu altaan pohjaa tiivistävä turve.
- c) Louhokset eivät ole rikastushiekan sijoitukseen soveltuvia, koska louhintaa voidaan suorittaa louhoksissa osin rinnakkain.

Hakija toteaa vastineessaan, että kaivoksen räjäytystöistä aiheutuvat meluhaitat tulevat huomioituksi ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Vastineessa pyydetään lopuksi huomioimaan, että voimalinjan rakentaminen on oma hankkeensa, jonka yhteydessä voimalinjan tarkkaa sijaintia tarkemmin tarkastellaan.

Kälviän hirsimetsän yhteismetsä

Hakija on samaa mieltä mielipiteen esittäjän kanssa siitä, että esiintuodut asiat voidaan käsitellä kaivospiiritoimituksen yhteydessä.

Hakija huomauttaa, että Kälviän kunta on laatinut Koivusaarennevan kaivosalueen yleiskaavan laatimista koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelman vuonna 2003. Kokkolan kaupunki käynnistää uudelleen kaavan laatimisen, kun ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma on saatettu loppuun. Länsi-Suomen ympäristökeskus on antanut 23.10.2009 lausunnon (Dnro LSU-2003-R-13) Kalvinit Oy:n Keski-Pohjanmaan ilmeniittikaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, jolloin YVA-selostus katsotaan hyväksytyksi, hakijayhtiö toteaa. Yleiskaava aloitettaneen keväällä 2010 ja tavoitteena on saada kaavaehdotus kaupunginvaltuuston käsittelyyn syksyllä 2011.

Vapo Oy

Hakijan mukaan Vapo Oy:n esittämät asiat käsitellään ja ratkaistaan kaivospiiritoimituksessa. Hakijan käsityksen mukaan myös korvausasiat sekä tieyhteyksiin ja niiden käyttöön liittyvät asiat käsitellään kaivospiiritoimituksessa.

Metsänomistajien liitto, Keski-Pohjanmaa

Hakijan mukaan muistuttajan esittämät asiat käsitellään ja ratkaistaan kaivospiiritoimituksessa.

Kokkolan kaupunki, Halsuan ja Toholammin kunnat

Hakijalla ei ole kommentoitavaa lausuntoihin.

Kaivosviranomaisen antamat lupamääräykset

Lupamääräys 1

Hakijan on haettava ennen kaivostyöhön ryhtymistä kaivosturvallisuuslupa. Riskien arviointi tulee laatia kirjallisena ja se on liitettävä kaivosturvallisuuslupahakemukseen.

Lupamääräys 2

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Lupamääräys 3

a) Kaivosviranomaisen tulee kaivosoikeutta koskevassa ilmoituksessa (kaivoskirjassa) määräämään, että kaivosoikeuden haltijan tulee ryhtyä kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa hänen vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön, kymmenen (10) vuoden pituisen määräajan kuluessa kaivospiirin määrittämisestä lukien uhalla, että kaivosoikeus voidaan kaivoslain 50 §:n mukaisessa menettelyssä julistaa menetetyksi.

b) Kaivosoikeuden haltijan tulee kaivosasetuksen (663/1965) 22 §:n mukaisesti ilmoittaa kaivostyön aloittamisesta kaivosviranomaiselle.

c) Kaivospiirimääräyksen perusteella suoritettavaan kaivospiiritoimitukseen sovelletaan, mitä kumottavan lain 27-38 §:ssä säädetään. Kumottavan lain nojalla annettu kaivosoikeus jää voimaan kaivospiirimääräyksessä ja kaivoskirjassa mainituilla ehdoilla. Kaivosoikeuteen sovelletaan edelleen, mitä kumottavan lain 44 ja 45 §:ssä säädetään, sekä kaivospiiriin ja sen apualueeseen, mitä kumottavan lain 22 §:ssä säädetään. Kaivospiirimaksun vuotuinen suuruus on 50 euroa hehtaarilta. Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat oleellisesti muuttuneet, asianosaisella on oikeus vaatia kaivosviranomaista tarkistamaan kaivosoikeudesta kalenterivuodelta maksetun louhimismaksun suuruus. Kaivosviranomaisen on tällöin otettava huomioon kaivosmineraalien taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ja asianosaisten asiassa tekemä sopimus.

Lupamääräys 4

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan lisäksi vastaavasti, mitä kaivoslain (621/2011) 6, 17, 18, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 97, 101 §:ssä sekä 11, 13 ja 15 luvuissa säädetään.

Lupamääräys 5

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan lisäksi vastaavasti, mitä kaivoslain (621/2011) 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Tiedoksi kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 108-111 §:ien mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Tässä ei siis ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta vakuudesta, joka koskee kaivoksen jätealueiden hoitoa.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset noudattaen vastaavasti, mitä tämän lain 52 §:n 3 momentissa ja 125 §:ssä säädetään, sekä asetettava määräysten tarkistusväli noudattaen, mitä tarkistusvälin asettamisesta tämän lain 62 §:n 2 momentissa ja 127 §:n 2 momentissa säädetään. Jollei määräys ole välttämätön kaivosturvallisuuden tai tärkeän yleisen edun kannalta, se ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Määräyksen antamista koskevan päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä tämän lain 37–40 ja 42 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä tämän lain 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Tiedonanto kaivospiirimääräyksen voimassaolon jatkamisesta

Kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle 2 kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti.

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista päätöksistä

Kaivosviranomaisen tulee antamaan Koivun kaivospiiriä koskevat tarvittavat lupamääräykset vakuuden asettamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta viimeistään 30.6.2014.

Perustelut lupamääräyksille

Lupamääräys 1

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa). Kaivoslaki (621/2011), 121 §

Kaivosviranomaisena toimiva Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivosturvallisuusluvan.

Lupamääräys 2

Kaivoslain 71 §:n 2 momentista johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivospiirin määräämisestä päättäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole mainitun kaivoslain kohdassa viitattujen luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista. (503/1965)

Lupamääräys 3

a) Kaivoslain 50 §:n perusteella kaivoskirjassa tulee antaa vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden pituinen määräaika kaivospiirin määräämisestä lukien, jonka aikana kaivosoikeuden haltijan on ryhdyttävä kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa hänen vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön. Kun otetaan huomioon, että varsinaiseen kaivostyöhön ryhtyminen edellyttää usean eri lain perusteella saatavan luvan myöntämistä, ei asetettavaa määräaika voida pitää kohtuuttoman pitkänä. (503/1965)

b) Kaivosasetuksen 22 §:n mukaan kaivostyön harjoittajan on ennen kaivoslain 56 §:ssä tarkoitetun työn aloittamista tai lopettamista ilmoitettava siitä kaivosviranomaiselle. (503/1965 ja kaivosasetus 663/1965)

c) Kaivoslain (621/2011) 181 §:n mukaiset siirtymäsäännökset koskien kaivostoimintaan sovellettavia säännöksiä.

Lupamääräykset 4 ja 5

Kaivoslain (621/2011) 181 §:n 3 momentin ja 182 §:n 1 ja 3 momenttien mukaiset siirtymäsäännökset koskien kaivostoimintaan sovellettavia säännöksiä.

Päätöksen perustelut

Kaivoslain edellytykset

Hakijan esittämä kaivospiirihakemus täyttää kaivoslain (503/1965) 22 §:ssä ja 23a §:ssä edellytetyt vaatimukset eikä haetulla alueella ole Kokkolan kaupungin eikä Halsuan ja Toholammin kuntien lausuntojen perusteella kaivoslain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Hakijan esittämä selvitys tutkimustöistä ja niiden tuloksista osoittaa, että haetulla alueella on kaivoskivennäisiä niin runsaasti ja siinä muodossa, että esiintymää voidaan hyödyntää. Hakija on esittänyt riittävät tuotantotekniset perustelut kaivospiirin määräämiselle. Hakijan esittämä käyttösuunnitelma täyttää kaivoslain (503/1965) 23 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset.

Kaivospiirin alueesta

Hakijan esittämää kaivospiirin aluetta voidaan pitää perusteltuna kaivoslain (503/1965) 22 §:n 2 momentin

mukaisesti huomioon ottaen esiintymän laatu, laajuus ja alueelle suunnitellut toiminnot.

Kaivoshankkeen tarkastelu perustuu kaivoslain (503/1965) 4 §:n mukaiseen esiintymän sijaintiin ja hyödynnettävyyteen.

Hakija on huomionnut alueen malmikriittisyyden. Kaivosviranomaisen katsoo, että hakijayhtiö on riittävästi perustanut kaivospiirin alueen suunnittelun selostuksessa esitetyn mukaisesti.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvuissa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentista johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivospiirin määrittämisestä päättäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole mainitun kaivoslain kohdassa viitattujen luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

Kaivosviranomaisen on ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja siihen annettua lausuntoa tutkiessaan kiinnittänyt erityisesti huomiota arviointiselostuksen lukuun 9 arvioidessaan kaivoslain 71 §:n 2 momentin perusteella luonnonsuojelulain eräiden keskeisten kohtien merkitystä. Kaivosviranomaisen käsityksen mukaan hakemuksen tarkoittamasta hankkeesta ei synny kaivospiirin alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sellaisia vaikutuksia, joita tulisi kaivoslain 71 §:n 2 momentin perusteella rajata (pienentää kaivospiirin aluetta) tai alueiden käyttöä lupamääräyksillä ohjata.

Ympäristönsuojelulain määräykset

Kaivosviranomaisen on päätöstä valmistellessaan tutustunut hanketta koskevaan arviointiselostukseen ja yhteysviranomaisen siitä antamaan lausuntoon.

Kaivosviranomaisen katsoo, että mahdolliset ympäristölliset toimenpiteet tulevat käsitellyksi hanketta koskevassa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kaivosviranomaisen toteaa, että kuulemisessa esiin tulleet lausunnot ja mielipiteet on huomioitu seuraavasti:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon viitaten:

Rikastushiekka-altaan sijoittaminen

Kaivosviranomaisen on tarkastellut erityisesti Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoa koskien rikastushiekka-altaan sijoitusta. Lausunnossa todetaan, että Venetjärvenneva on edustava luontokohde, eikä siksi sovellu rikastushiekkan sijoituspaikaksi. Lausunnossa pyydetään selvittämään muut mahdolliset vaihtoehdot, joista on mainittu käytöstä poistetut turpeenottoalueet tai kaivetut louhokset.

Hakemusasiakirjoissa todetaan seuraavaa:

Rikastushiekkan varastointi tehdään perinteiseen toteutustapaan perustuvassa rikastushiekka-altaassa, jonne rikastushiekka pumpataan vesilietteenä. Venetjärvennevan alueella tiiviit moreenimaat rajaavat allasta kaarimaisesti idästä pohjoiseen ja edelleen länteen. Etelässä allas rajautuu moreenipatoon, jonka eteläpuolella

on altaasta tulevien vesien laskeutusallas. Altaan kaakkoiskulmaan muodostettavasta vesialtaasta vesi voidaan kierrättää rikastamolle. Vedet johdetaan pintavalutuskentän kautta vesistöön eli Venetjoen tekojärveen tai tekojärven ohi Venetjokeen. Rikastushiekka-alueelle rakennetaan pumppausasema veden kierrätystä varten. Rikastushiekka-altaan sijoittamisessa Venetjärvennevalle voidaan hyödyntää siellä olevaa turvekerrosta pohjan tiivistysmateriaalina. Vesienkeruulla ja pintavalutuskenttä sijoittuvat tässä vaihtoehdossa suon itäosaan, josta jää vielä riittävä suotautumiseen tarvittava matka vesille ennen niiden tuloa tekojärveen.

Ei ole odotettavissa, että rikastushiekka-altaan vettä suotautuisi moreenin läpi muihin suuntiin. Pintamaalaji moreenimailla on hiekkamoreenia, joka on vettä helpommin johtavaa, mutta alla on tiivis silttimoreeni. Rikastushiekan vesiä hallitaan ojituksin sekä moreenista rakennettavin padoin Venetjoen tekojärven suuntaan.

Vaihtoehtona olleen Peuralamminnevan rikastushiekka-altaan sijoituspaikan haittoina verrattuna Venetjärvennevaan ovat hakemusasiakirjojen mukaan Peuralamminnevan turpeen ohuempi paksuus ja Kotkannevan soidensuojelualueen läheisyys.

Hakijan toimittamissa asiakirjoissa todetaan, että eliöyhteisöihin kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää parhaiten huomioimalla arvokkaat alueet kaivoksen toimintojen sijoituksessa. Tiivis rakentaminenpa on kasvillisuuteen kohdistuvien kokonaisvaikutusten osalta edullinen, koska tällöin ympäröivien alueiden kasvillisuus ja luontotyypit säilyvät vaikutusten kohdistuessa pienemmälle alueelle. Myös linnustoon kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää parhaiten aluesuunnittelulla siten, että painotetaan rakentamista alueille, joilla ei ole linnuston kannalta erityistä arvoa.

Kaivosviranomaisen toteaa seuraavaa:

1. Käytöstä poistetut turvetuotantoalueet

Alueella sijaitsevat Peränevan ja Kairenevan turvetuotantoalueet. Peränevan turvetuotantoalue ei kokonsa puolesta riitä rikastushiekka-altaan ja pintavalutuskentän perustamiseen. Kairenevan turvetuotantoalue sijaitsee kaukana hankkeen päätoiminta-alueesta. Myös Peränevan alue sijaitsee selvästi kauempana kuin Venetjärvenneva suhteessa päätoiminta-alueeseen. Hyvinä puolina näillä on etäisyyden kasvaminen Kotkannevan soidensuojelualueeseen.

Jos valtauksen esteistä ei muuta johdu, kaivospiirin on oltava yhtenäinen alue sekä suuruudeltaan ja muodoltaan käytännön vaatimuksia vastaava ja osan siitä valtausaluetta. Kaivospiiriin saadaan ottaa sellaiset alueet, jotka ovat välttämättömät esiintymän hyväksi käyttämistä varten, niin kuin teollisuus-, varasto-, jäte-, ja asuntoalueet sekä alueet teitä, kuljetuslaitteita, voima- ja vesijohtoja sekä viemäreitä varten samoin kuin sellaiset esiintymän lähellä sijaitsevat alueet, joilla on kaivostyössä täytemaaksi soveltuvaa maalajia tai muuta kaivostuotteiden jalostuksessa tarvittavaa sivuainetta. Kaivospiiriä määrättäessä on lisäksi otettava huomioon alueiden käytön suunnittelun tarpeet.

Kaivospiiriä ei saa määrätä suuremmaksi kuin kysymyksessä olevan esiintymän laadun ja laajuuden kohtuudella voidaan katsoa edellyttävän. Kaivoslaki (503/1965) 22 §

2. Louhokset

Geologisen tiedon mukaan malmiot jatkuvat avolouhossuunnitelmia syvemmälle ja ovat siten malmikriittisiä. Kaivoslain (503/1965) 47 §:n mukaan kaivosoikeuden haltijan on huolehdittava siitä, ettei kaivoksen vastaista käyttöä ja louhimistyötä vaaranneta tai vaikeuteta eikä harjoiteta ilmeistä tuhlausta kaivoskivennäisten hyväksi käyttämisessä. Sama asia todetaan myös (621/2011) 52 §:ssä.

Yhteenvedona Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon viitaten kaivosviranomaisen toteaa seuraavaa:

Kaivosviranomaisen pitää perusteltuna Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa esiintuomaa seikkaa siitä, että Venetjärvennevan alue on edustava luontokohde. Kaivosviranomaisen kuitenkin katsoo, että hakijan esittämä ratkaisu on eri näkökulmat tarkastellen vähiten luontoa rasittava vaihtoehto.

- Vaihtoehto säilyttää Peuralamminnevan ja Kotkannevan yhtenäisenä koskemattomana luontokokonaisuutena.

- Kaivospiirin koko säilyy mahdollisimman pienenä ja yhtenäisenä kuten kaivoslaki edellyttää.

- Hakijan esittämä rikastushiekan sijoituspaikka on vaihtoehdoista teknisesti sopivin.

Kälviän hirsimetsän yhteismetsän mielipiteeseen viitaten:

Kaivosviranomaisen toteaa, että kaivoshankkeen aiheuttamista haitoista ja korvauksista on mahdollista sopia kaivospiiritoimituksen yhteydessä. Kaivoslaki (503/1965) 36 §

Kaivosviranomaisen katsoo, että vapaa-ajan rakennustarpeet suunnitellaan ja huomioidaan Koivusaarennevan osayleiskaavan laadinnassa.

Keski-Pohjanmaan Metsänomistajien Liiton mielipiteeseen viitaten:

Kaivosviranomaisen toteaa, että pienimuotoiset kaivospiirin rajojen tarkistukset voidaan toteuttaa asianosaisten suostumuksella kaivospiiritoimituksen yhteydessä. Kaivoslaki (503/1965) 32 §

Kaivosviranomaisen katsoo, että Koivusaarennevan osayleiskaavan laadinnassa sovitaan yhteen alueiden käyttö huomioiden mm. metsätalous-, virkistysalueet, maa-ainesten otto ja kaivostoiminta.

Vapo Oy:n mielipiteeseen viitaten:

Kaivosviranomaisen toteaa, että kaivoshankkeen aiheuttamista haitoista ja korvauksista on mahdollista sopia kaivospiiritoimituksen yhteydessä ja että pienimuotoiset kaivospiirin rajojen tarkistukset voidaan toteuttaa asianosaisten suostumuksella kaivospiiritoimituksen yhteydessä. Kaivoslaki (503/1965) 32 § ja 36 §

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **27.5.2013**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja koittien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koitta-alueella koittien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Vaasan hallinto-oikeus

www.oikeus.fi/hao/vaasa

Korsholmanpuistikko 43

65100 Vaasa

(PL 204, 65101 Vaasa)

029 56 42611

Telekopio 029 56 42760

vaasa.hao(at)oikeus.fi